

DANUTĖ MUKIENĖ

Projektas „Virtualus muziejus“ įgauna pagreitį

2018 m. liepos 10 d. Lietuvos dailės muziejus (LDM) su viešąja įstaiga Centrine projektų valdymo agentūra (CPVA) pasirašė valstybinės Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos (LIMIS), kuri sukurta 2010–2012 metais ir skirta visiems Lietuvos muziejams, plėtros, modernizavimo, naujų el. paslaugų sukūrimo projekto „Virtualus muziejus“ (identifikacinis numeris 02.3.1-CPVA-V-526-01-0004) administravimo ir finansavimo sutartį. Šis projektas yra bendrai finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ 02.3.1-CPVA-V-526 priemonę „Kultūros turinio skaitmeninimas ir sklaida“. Jo įgyvendinimui skirta 4.231.542,00 eurų. Šios lėšos turėtų būti įsisavintos, projekto veiklos užbaigtos vykdyti iki 2021 m. liepos mėnesio pabaigos.

Projektą „Virtualus muziejus“ vykdo Lietuvos dailės muziejus ir 5 partneriai – Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Lietuvos jūrų muziejus (visi jie yra regioniniai muziejų skaitmeninimo kompetencijos centrai), Lietuvos liaudies buities muziejus bei Lietuvių kalbos institutas. Šios įstaigos kartu su kitais Lietuvos muziejais, interneto naudotojais, besidominčiais kultūros paveldu, kultūriniu turizmu, muziejais ir juose saugomomis vertybėmis, yra ir pagrindiniai projekto naudos gavėjai.

Projekto „Virtualus muziejus“ tikslas – modernizuoti LIMIS, pritaikant ją naujiems muziejų ir visuomenės poreikiams, pažangių el. paslaugų teikimui, sistemos duomenų bazėse (DB) kaupiamo skaitmeninio turinio apie kultūros paveldo objektus tinkamam atvaizdavimui, prieinamumui internete, projekto dalyvių materialinės bazės, skirtos skaitmeninimui, sustiprinimas.

Siekiant minėtų tikslų numatyta įgyvendinti šiuos uždavinius:

1. modernizuoti LIMIS ir jau veikiančią el. paslaugą „E-gidas“;

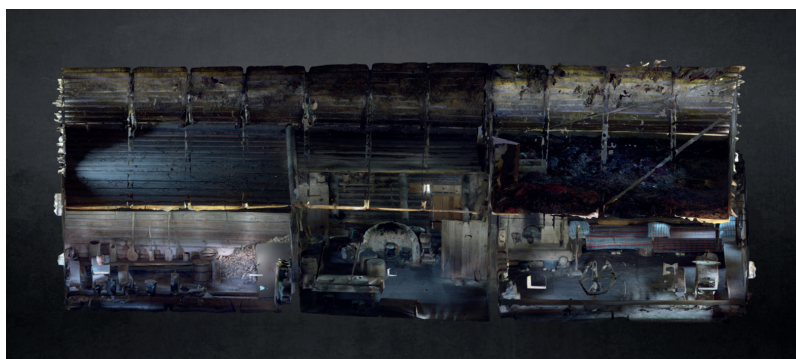
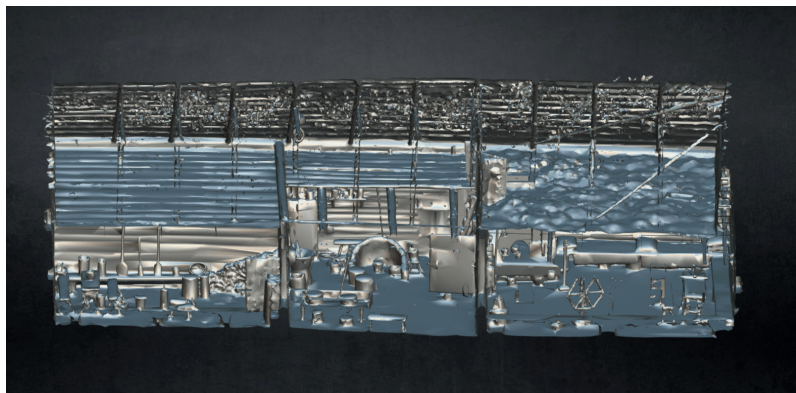
2. sukurti dešimt naujos kartos pažangių el. paslaugų („Virtualus muziejų turas“, „Virtualios parodos / Skaitmeniniai pasakojimai“, „Kultūros paveldo objektų restauravimas“, „Didelių parametru skaitmeninių vaizdų teikimas“, „Registracija, bilietų įsigijimas į muziejų renginius“, „Interaktyvių virtualių pasakojimų platforma „Mano ir mūsų istorija“, „Po Vilniaus pilių teritoriją virtualiai“, „Audiogidas vaikams“, „Lietuvių kalba per priemones, eksponatus bei ekspozicijas“, „Meno kūriniai, moksliniai tyrimai ir jų autorių paieška“);
3. sukurti ir į el. paslaugą „Lietuvių kalba per priemones, eksponatus bei ekspozicijas“ integruoti vienuolika interaktyvių edukacinių žaidimų;
4. sustiprinti nacionalinio muziejų skaitmeninimo kompetencijos centro (LDM), trijų regioninių muziejų skaitmeninimo kompetencijos centrų (Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Lietuvos jūrų muziejus) bei kitų dviejų projekto partnerių tinklą, materialinę bazę, skirtą kultūros paveldo objektų skaitmeninimui, el. paslaugų kūrimui ir teikimui;
5. vykdyti kultūros paveldo objektų skaitmeninimo veiklas;
6. pakelti su LIMIS dirbančių specialistų kvalifikaciją ir jų kompetenciją kultūros paveldo skaitmeninimo ir el. paslaugų teikimo visuomenei srityje;
7. patobulinti LIMIS sąsajas su Virtualia elektronine paveldo informacine sistema (VEPIS), Europos kultūros paveldo informacine sistema „Europeana“ (EUROPEANA) ir sukurti keturias naujas LIMIS integracijas (su Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP), Kultūros vertybių registru (KVR), Lietuvių kalbos informacinių išteklių sistema (LKI IS) ir elektroninio parašo paslaugą teikiančia informacine sistema).

Projekto vykdymo metu taip pat turi būti sukurta 10 audiogidų, skirtų vaikams pritaikytoms muziejų ekspozicijoms ir 1 Vilniaus pilių teritorijai, 25 virtualūs turai, reprezentuojantys Lietuvos muziejų ekspozicijas, ir 1 virtualus turas po Vilniaus pilių teritoriją. Numatyta suskaitmeninti 63 500 kultūros paveldo objektų. Jie yra fotografuojami, skenuojami, aprašomi LIMIS sistemoje, o skaidai skirti jų metaduomenys viešinami, integruojami į nacionalinę bei tarptautinę kultūros paveldo virtualią erdvę – pateikiami į VEPIS (www.epaveldas.lt) ir į EUROPEANĄ (www.europeana.eu). Šios skaitmeninimo veiklos pradėtos vykdyti patį pirmąjį projekto įgyvendinimo mėnesį ir bus tęsiamos

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Paslaugų teikėjų (UAB „Smart Office“ ir SIA „WHITE CARDINALS Engineering“) sukurti Lietuvos liaudies buities muziejaus Klepšių namo vidaus patalpų trimatčių vaizdų (modelių su tekstūra ir be tekstūros) atvaizdai

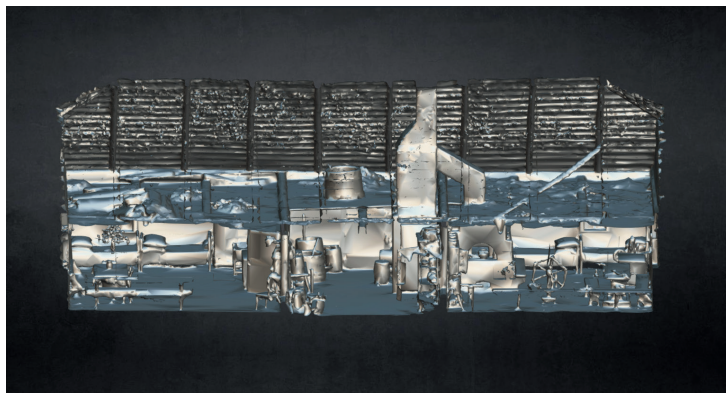

iki 2021 m. liepos mėnesio pabaigos bei projekto tęstinumo laikotarpiu (ne trumpiau kaip 5 metus po projekto užbaigimo).

Didžioji projekto biudžeto lėšų dalis – 2.836.628,20 eurų – numatyta panaudoti plėtojant ir modernizuojant LIMIS, kuriant naujas ir modernizuojant jau sukurtas el. paslaugas, kuriant ir tobulinant LIMIS sąsajas su kitomis informacinėmis sistemomis bei registrais. 476.522,93 eurų skirta naujos įrangos, reikalingos projekto skaitmeninimo veikloms vykdyti, muziejų skaitmeninimo kompetencijų centrų tinklui sustiprinti, įsigijimui.

Projektą administruoja ir skaitmeninimo veiklas vykdo projekto administravimo ir vykdymo grupių nariai, kurie dirba LDM ir projekto partnerių įstaigose. Jų darbas apmokamas iš projekto tiesioginių ir netiesioginių lėšų. Bendros lėšos, skirtos atlyginimams už darbą projekte apmokėti šių grupių specialistams, kartu su mokesčiais – 842.633,00 eurų.

2018 m. liepos–gruodžio ir 2019 m. sausio–gegužės mėnesiais daugiausia dėmesio buvo skiriama kultūros paveldo objektų skaitmeninimo veikloms ir pagrindiniams iš projekto lėšų perkamų prekių ir paslaugų viešiesiems pirkimams. Per šį laikotarpį įvyko 17 tokių viešųjų pirkimų, su visų jų konkursų laimėtojais LDM pasirašė sutartis. Pirkimo procedūros buvo vykdomos elektroninėmis priemonėmis – naudojantis Viešųjų pirkimų

Paslaugų teikėjų (UAB „Smart Office“ ir SIA „WHITE CARDINALS Engineering“) sukurti Lietuvos liaudies buities muziejaus Daujėnų namo vidaus patalpų trimatčių vaizdų (modelių su tekstūra ir be tekstūros) atvaizdai

tarnybos informacinės sistemos <https://pirkimai.eviesiejiipirkimai.lt> ir Centrinės pirkimų organizacijos www.cpo.lt teikiamomis paslaugomis, taip užtikrinant šių pirkimų viešumą ir skaidrumą.

Daugiausia tokių pirkimų prireikė organizuojant kultūros paveldo skaitmeninio veikloms skirtos įrangos viešuosius pirkimus. Vykdamas juos nupirkta įrangos už 431.007,32 eurų, iš jų Lietuvos dailės muziejui – už 180.562,10, Lietuvių kalbos institutui – už 5.793,66, Lietuvos jūrų muziejui – už 42.913,78, Lietuvos liaudies buities muziejui – už 17.983,99, Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui – už 99.074,06, Šiaulių „Aušros“ muziejui – už 84.679,71 eurus. 2019 m. pradžioje gavus Kultūros ministerijos sutikimą, projekto partneriams nupirkta įranga buvo jiems perduota patikėjimo teise.

Iki 2019 m. birželio mėnesio vidurio paslaugų teikimo sutartis su LDM jau buvo pasirašę ir jas pradėję vykdyti visi pagrindiniai šio projekto paslaugų teikėjai:

1. LIMIS plėtros, modernizavimo ir naujų el. paslaugų sukūrimo – UAB „Asseco Lietuva“;
2. Projekto techninės priežiūros ir teisinių konsultavimo paslaugų – UAB „IO Projects“;

3. Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų 3D skaitmeninių vaizdų (modelių su tekstūra) sukūrimo – UAB „SmartOffice“ (Lietuva) ir SIA „WHITE CARDINALS Engineering“ (Latvija);
4. Kilnojamųjų kultūros paveldo objektų 3D skaitmeninių vaizdų (modelių su tekstūra) sukūrimo – UAB „IN RE“;
5. Virtualių turų sukūrimo – UAB „Lantel“;
6. Audiogidų audiovizualinio turinio sukūrimo ir jo įdiegimo į audiogidų įrangą – UAB „Elektroninės leidybos namai“;
7. Įsigytos įrangos draudimo paslaugų – AAS „BTA Baltic Insurance Company“ filialas Lietuvoje.

Kodėl iškilo poreikis tokį projektą įgyvendinti?

Lietuvos muziejuose 2018 m. pabaigoje buvo sukaupta daugiau negu 7,5 milijonai eksponatų ir nemažai kitų kultūros paveldo objektų, saugomų šių įstaigų rinkiniuose, archyvuose, fototekose, audiotekose, videotekose. Ekspoziciniai plotai riboti, todėl tiek Lietuvoje, tiek ir užsienio šalyse muziejai turi galimybę parodose, nuolatinėse ekspozicijose visuomenei pristatyti tik apie 5–10 procentų čia sukaupitų ir saugomų vertybių. Tačiau visuomenė turi teisę ir nori žinoti, kas tose muziejų saugyklose kaupiama, kas jose vertingo, įdomaus ir aktualaus. Todėl, atsiradus technologinėms galimybėms, muziejai, kaip ir kitos atminties institucijos, pradėjo skaitmeninti turimus kultūros paveldo objektus ir sklaidai skirtą turinį viešinti. Tam, kad visuomenei apie šiuos objektus būtų pateikiama kiek įmanoma daugiau aktualios informacijos, 2010–2012 m. buvo sukurta LIMIS, kuri sudaro galimybę ne tik kaupti skaitmeninį turinį ir visuomenei teikti aktualią informaciją, ją integruoti į nacionalinę ir tarptautinę virtualią kultūros paveldo erdvę, bet ir vykdyti automatizuotą rinkinių apskaitą. LIMIS Lietuvos Vyriausybės pavedimu sukūrė ir jos valdytojo bei pagrindinio tvarkytojo pareigas iki šiol vykdo LDM. Pradėjus veikti LIMIS, popierinės muziejaus rinkinių apskaitos greitai atsisakė ir prie automatizuotos apskaitos, tam naudodami LIMIS, perėjo Lietuvos jūrų muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Lietuvos aviacijos muziejus, Vytauto Didžiojo karo muziejus. Pildydami eksponatų priėmimo, perdavimo aktus bei kitus apskaitos dokumentus jų pavyzdžiu pasekė ir nemažai kitų Lietuvos muziejų. 2018 m. pabaigoje LIMIS savo darbe jau naudojo daugiau nei 70 Lietuvos nacionalinių, respublikinių, žinybinių, savivaldybių, švietimo ir ugdymo įstaigų muziejų bei viešųjų įstaigų-muziejų.

Einant laikui informacinių technologijų teikiamų galimybių daugėja, jos tobulėja, interneto mados, informacijos naudotojų poreikiai keičiasi, priimami nauji teisės aktai, reglamentuojantys informacinių

sistemų saugumą, eksponatų ir kitų kultūros paveldo objektų apskaitą, informacinių sistemų ir registrų sąveikumą, asmens duomenų ir intelektinės nuosavybės apsaugą, keičiasi informacijos, skelbiamos interneto viešosiose priegose, naudotojų poreikiai bei lūkesčiai, vis daugiau paslaugų visuomenė norėtų gauti operatyviai jai patogiu elektroniniu būdu. Visa tai ir paskatino parengti bei pradėti įgyvendinti projektą „Virtualus muziejus“.

Pirmiausia atliktas didelis parengiamasis darbas. Poreikiai tobulinti, modifikuoti LIMIS buvo pradėti registruoti dar 2013 metais, tik sukūrus LIMIS. Šis darbas vyksta iki šiol. Daugiausia pasiūlymų gauta iš Lietuvos muziejų, kurie savo darbe naudoja LIMIS. Praktika parodė, kad kiekvieno muziejaus, nepaisant to, jog visi bent jau rinkinių apskaitą turėtų vykdyti vienodai, veikloje yra nemažai skirtumų, susiformavusių tradicijų. Pvz., Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejus eksponatų apskaitą nuo seno vykdo gerokai kitaip negu Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, o Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai – dar kitaip. Tačiau informacinė sistema – visiems viena, bet kiekvienas nori, kad ji būtų pritaikyta jų darbui. Muziejų specialistai pageidauja, kad darbas su LIMIS būtų patogesnis, kad laiko ir darbo sąnaudų formuojant eksponatų aprašus, apskaitos aktus, knygas, ataskaitas reikėtų sugaišti mažiau. Naujausios informacinės technologijos sudaro galimybę to siekti ir pasiekti, na, o jei atsiranda galimybė vieną ar kitą funkcionalumą realizuoti geriau, fiksuojamas ir poreikis tai padaryti.

Interneto naudotojų poreikiai ir požiūris į viešojoje erdvėje pateikiamą informaciją keičiasi dar greičiau. Jų jau seniai nebetenkina „akademiniš“ informacijos apie muziejuose saugomus kultūros paveldo objektus pateikimas LIMIS viešosiose priegose. Jei LIMIS portalo www.limis.lt naudotojas, sistemos viešojoje priegoje pamatęs jį sudominusio objekto skaitmeninį vaizdą, nori iš sistemos atsisiųsti jo didelį vaizdą, jam pasiūloma automatizuotu būdu pateikti prašymą muziejui, o tada dar keletą dienų palaukti, kol tas vaizdas pareiškėjui bus atsiųstas elektroniniu paštu ar kitu būdu. Taip yra dėl to, kad sistema pateikia tik viešinimui skirtų parametrų skaitmeninius vaizdus. Deja, šiandien tai jau nei LIMIS naudotojo, nei pačių muziejų nebetenkina – informacijos interneto naudotojams reikia čia ir dabar, o ir muziejams kiekviena valanda brangi, tad laikas, kuris vis dar sugaištamas dirbant su tokiais pareiškėjais (registruojant gautus prašymus ir juos tenkinant – rankiniu būdu pateikiant prašomas skaitmenines bylas, sudarant sutartis ir kt.), vis mažiau pateisinamas. Keičiasi ir informacinių sistemų viešųjų prieigų, kitų interneto

svetainių, portalų dizaino mados, reikalavimai, keliami komunikavimui tokiuose leidiniuose, tad būtina keisti jų struktūrą, dizainą.

Muziejai skaitmenina, teikia informaciją visuomenei, tam skiria daug laiko ir intelektualinio darbo, todėl svarbus ir grįžtamasis ryšys – visiems aktualu, kad lankytojai juos ir internetinėje erdvėje matytų, sukauptomis ir saugomomis vertybėmis ne tik atėję į muziejų, bet ir virtualioje erdvėje domėtusi. Tuo tikslu šio projekto apimtimi yra kuriamos ir elektroninės paslaugos. Kiek jos bus efektyvios, ar modernizuota LIMIS atitiks muziejų ir visuomenės poreikius, iš dalies priklauso nuo to, kaip aktyviai į šio projekto veiklas įsijungs patys muziejai ir visuomenė. Pradėjus įgyvendinti projektą sudarytos keturios darbo grupės (Rinkinių automatizuotos apskaitos; Rinkinių tyrimų; Viešųjų ryšių ir rinkodaros; Elektroninių paslaugų kūrimo), į kurias savo specialistus delegavo muziejai. Vertinant kuriamas el. paslaugas, naujasis LIMIS viešąsias prieigas, numatyta kaip konsultantus pasitelkti ir interneto naudotojus – tuos, kuriems šios paslaugos bus skirtos.

Daugelis paslaugų projekto vykdymo metu yra perkama iš paslaugų teikėjų, nes muziejuose nedirba informacinių technologijų specialistai, kurie sugebėtų kurti el. paslaugas, modernizuoti tokias sudėtingas informacines sistemas kaip LIMIS, tobulinti jau veikiančias ar kurti naujas integracijas su kitomis informacinėmis sistemomis ir registrais.

Projekto „Virtualus muziejus“ naudą turėtų pajusti ne tik visuomenė, bet ir visi Lietuvos muziejai, savo darbe naudojančys LIMIS. Planuojama į LIMIS perkelti pagrindinius dar 1999 metais Lietuvos dailės muziejaus sukurtą ir iki šiol administruojamą portalą „Lietuvos muziejai“ www.muziejai.lt funkcionalumus, taip sudarant galimybę atsakyti šio portalo tolesnio administravimo ir sukurti nemažai naujų funkcionalumų, kurie interneto naudotojam sudarys galimybę LIMIS viešosiose prieigose greičiau ir patogiau rasti juos dominančią informaciją apie muziejus, jų veiklą, saugomus kultūros paveldo objektus.

LIMIS – *aukso kasyklos* moksleiviams, studentams, pedagogams, mokslininkams, leidykloms. Dažnas tai jau žino ir LIMIS naudojami, ypač leidyklos, mokslininkai. LIMIS viešosiose prieigose skelbiamą informaciją parengia specialistai, tai ja galima pasitikėti ir naudoti tiek rengiantis pamokoms, tiek ir rašant mokslo darbus. Tikimasi, kad, modernizavus LIMIS, švietimo, mokslo įstaigose ši sistema bus dar geriau žinoma, ir jos teikiamomis el. paslaugomis naudosis įvairaus amžiaus žmonės, gyvenantys tiek Lietuvoje, tiek ir kitose pasaulio šalyse.

Igyvendinus šį projektą bus sudaryta galimybė prie LIMIS prisijungusiems interneto naudotojams, jei jie identifikuos savo asmenybę, į specialiai jiems skirtas duomenų bazes teikti ir jose kaupti duomenis apie turimus ar jų žinioje esančius kultūros paveldo objektus, sistemos viešosiose priegose šią informaciją naudoti kuriant virtualias parodas, savo virtualias istorijas, iš sistemos į savo kompiuterius atsisiųsti virtualių parodų kūrimui skirtą programinę įrangą ir ja naudotis.

Dalis projekto vykdymo metu sukurto ir į LIMIS duomenų bazes pateikto skaitmeninio turinio bus panaudota kuriant ir teikiant visuomenei el. paslaugas. Projekto vykdymo metu muziejų interneto viešosiose priegose atsiras daugiau 3D skaitmeninių vaizdų. Iš projekto lėšų įsigijus 3D skenerį, jis pradėtas naudoti LDM – kuriami nedidelės apimties eksponatų 3D skaitmeniniai vaizdai (modeliai su tekstūra). Iki šiol nei LIMIS viešosiose priegose, nei muziejų interneto svetainėse jų atvaizduoti nebuvo galimybių, todėl sukurtų 3D skaitmeninių vaizdų virtualios parodos pradėtos skelbti trečiosios šalies interneto portale (prieiga internete <https://sketchfab.com/limis>). Modernizavus LIMIS, 3D skaitmeniniai vaizdai bus atvaizduojami šios sistemos viešosiose priegose, jie bus integruojami ir į tarptautinę virtualią erdvę.

Būtinybė kurti ir plėtoti visiems šalies muziejams ir kitoms atminties institucijoms (bibliotekoms, archyvams, kt.) skirtas informacinės sistemos ir jų duomenų bazėse kaupti, saugoti skaitmeninį turinį, o sklaidai skirtą informaciją viešinti per vienus el. vartus, yra padiktuota laiko ir sąlygota visuomenės poreikių. Viskas daroma tam, kad visuomenė operatyviai, jai patogiai forma vienoje vietoje gautų reikalingą informaciją, kad tuo pat metu sužinotų, kaip bei kokiomis sąlygomis tą informaciją galima naudoti pakartotinai. Tuo tikslu LIMIS sistemoje numatyta sukurti funkcionalumą, sudarantį galimybę aprašant viešinimui skirtas skaitmenines bylas pateikti informaciją pagal EUROPEANOS naudojamą kultūros paveldo ženklavimo „Creative Commons“ licencijas ir „Rights Statements“ pareikštis.

2009 m., kai Lietuvos Vyriausybė ir Kultūros ministerija Lietuvos dailės muziejui pavedė sukurti LIMIS, ši veiklos sritis muziejuje buvo patikėta naujai įkurtam filialui Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centrai (LM ISC LIMIS). Rengdami investicijų projektą LM ISC LIMIS specialistai patirties pasisemti, pasimokyti vyko į Latviją, Estiją, Čekiją, Ispaniją. Tada buvo akivaizdu, jog Lietuvos muziejai kultūros paveldo skaitmeninimo srityje nuo tų šalių įdirbio atsilieka 5–10 metų. Kuriant ir sukūrus LIMIS, Lietuvos muziejai, kurių

kultūros paveldo skaitmeninimo veiklas organizavo ir koordinavo LM ISC LIMIS, įsijungė į keletą tarptautinių kultūros paveldo skaitmeninimo bei sklaidos, naujų informacinių technologijų kūrimo projektų. Matyti, kad daugeliu atvejų, bent jau technologijų prasme, mes pasivijome savo kolegas. Tačiau suskaitmenintų kultūros paveldo objektų kol kas turime mažokai (2018 m. pabaigoje iš viso LIMIS duomenų bazėse buvo sukaupti duomenys apie dešimtadalį Lietuvos muziejuose saugomų eksponatų). Todėl šiandien, kai anksčiausiai skaitmeninimo veiklas pradėjusios Europos šalys jau yra sukaupusios tiek skaitmeninio turinio, kad dabar joms skaitmeninti jau nebėra aktualu (šiuo metu svarbiausia – mobilizuoti jėgas tam, kad sukurtas skaitmeninis turinys būtų pakartotinai naudojamas), mums vis dar ne mažiau aktualu yra skaitmeninti ir sukurtą skaitmeninį turinį kaupti. Paskutiniaisiais metais LIMIS aprašoma nuo 90 iki 100 tūkst. Lietuvos muziejuose saugomų kultūros paveldo objektų. Taigi, LIMIS duomenų bazėse informacijos apie muziejuose sukauptas vertybes sparčiai daugėja, bet dar labiau didėja ir visuomenės poreikis žinoti, kuo muziejai (taip pat ir valstybė) yra turtingi. Muziejuose saugomi įvairios vertės objektai. Siekiant, kad visuomenės poreikiai būtų kaip galima geriau tenkinami, muziejams svarbiausia buvo, yra ir, modernizavus LIMIS, bus skaitmeninti tuos objektus, kurie reprezentuoja muziejus, sulaukia daugiausia interesantų dėmesio, kurių skaitmenines bylas būtina sukurti rengiant parodas, ekspozicijas, vykdant leidybines ir edukacines programas.

LIMIS viešosiose prieigose pateikiama informacija keičia visuomenės nuomonę apie muziejus. Didelė dalis lankytojų vis dar muziejų identifikuoja tik su tais objektais, kuriuos pamato užsukę į jo ekspozicines erdves. Tuo tarpu muziejaus gyvenimas labai intensyvus: vertybės tyrinėjamos, rengiamos ir įgyvendinamos naujų parodų, ekspozicijų koncepcijos, vykdoma eksponatų paieška, plėtojama edukacinė ir leidybinė veikla, vyksta daug kultūrinių renginių, tarp jų nemažai ir valstybinės reikšmės, restauruojamos vertybės, kuriami ir plėtojami interneto leidiniai, vis daugiau ekspozicijose atsiranda interaktyvumo, ir, be abejo, skaitmeninama, dirbama su LIMIS. Modernizavus LIMIS, modernesni, atviresni taps ir muziejai. Sukūrus el. paslaugą „Virtualus muziejų turas“ turėsime galimybę virtualiai apsilankyti įdomiausiose, vertingiausiose Lietuvos muziejų ekspozicijose, bus parengta 10 audiogidų vaikų lankymui pritaikytoms ekspozicijoms, Lietuvos liaudies buities muziejaus vertingiausi tradicinės kaimo kultūros pastatai internete bus pateikiami 3D skaitmeniniais vaizdais, į muziejuose vykstančius renginius, edukacinius

užsiėmimus galėsime užsiregistruoti, juose vietas rezervuoti, bilietus į muziejus užsisakyti iš anksto ir internetu. Prisijungę prie LIMIS portalo, galėsime gauti aktualiausią informaciją apie Lietuvos muziejuose dirbančius restauratorius, jų specializaciją ir kvalifikaciją, muziejų teikiamas restauravimo paslaugas ir jas užsisakyti. LIMIS sistemoje galėsime automatiškai sudaryti sutartis su Lietuvos muziejais ir iš karto po to iš sistemos duomenų bazių atsiųsti didelių parametrų ir aukštos kokybės skaitmeninius vaizdus. LIMIS viešosiose priegose bus galima informacijos paieška pagal žemėlapi, sistema taps labiau pritaikyta regos negalią turintiems asmenims – LIMIS pateiktą išsamią informaciją apie muziejus, jų veiklą, sukauptas vertybes bus galima ne tik perskaityti, bet ir keliomis kalbomis perklausti garsu, o klausos negalią turintys LIMIS naudotojai patogia forma ras daugiau lietuvių gestų kalba pateikiamos informacijos.

Įgyvendinus projektą „Virtualus muziejus“, LIMIS pokyčiai turėtų būti didžiuliai. To projekto vykdytojas tikisi ir siekia bendradarbiaudamas su projekto partneriais, paslaugų teikėjais, darbo grupių nariais ir LIMIS viešųjų priegų naudotojais.

The Project “Virtual Museum” is Getting Up to Speed

DANUTĖ MUKIENĖ

This publication briefly reviews the main goals, tasks and results achieved in the initial months of the project Virtual Museum, which began on 10 July 2018. Under this project, the state-wide Lithuanian Integral Museum Information System (LIMIS), created in 2010–2012 and managed and maintained by LDM, will undergo development and modernisation. The project is co-financed from the European Structural Funds and the budget of the Republic of Lithuania under the measure 02.3.1-CPVA-V-526: Digitisation and Dissemination of Cultural Content within Priority No. 2: Promotion of the Information Society of the 2014–2020 Operational Programme of the European Funds. 4,231,542.00 Euro has been allotted for its implementation. These funds should be absorbed and project activities should be completed before the end of July 2021.

The project Virtual Museum is being implemented by the Lithuanian Art Museum and 5 partners: M. K. Čiurlionis National Museum of Art, Šiauliai Aušros Museum, Lithuanian Sea Museum (all of which are regional centres for museum digitisation competences), Lithuanian Open-Air Folk Museum and Institute of the Lithuanian Language.